

L. Tolstoj, Ljudske pripovedke. Prevedel dr. Ljudevit Pivko. Maribor 1913. 80. 175 str. Cena broš. 2-40 K, vez. 3 K. — V tej zbirki je prevedenih 16 krasnih pravljic, legend in črtic velikega ruskega misleca. Tolstoj podkreplja z njimi svoje nazore o delu, lastnini, bogastvu, denarju, jezi, prepiru, odpustljivosti, ljubezni do bližnjega, usmiljenju, molitvi in posvečevanju praznika ter kaže pot, ki vodi k pravi sreči človekovi, h kraljestvu božjemu. Večina teh pripovedk je bilo že prevedenih v slovenskih zbornikih in listih. Dr. Pivko jih je nanovo prevedel, oziroma jim popravil obliko. Slog prevoda je lep, domač. Le en nedostatek utegne motiti bralčev užitek, namreč prevajalec ne pojasnjuje, oziroma prevaja vselej nerazumljivih izrazov (barinja, batjuška, šoba, dvogrivenik, kibitka, tarantas, halat i. t. d.), parkrat rabi tudi manj znane besede in zveze, kar pa nas ne more ovirati, da bi zanimive knjige toplo ne priporočali.

Dr. J. M-j.

Dr. J. M-j.

Dr. Tad. Stan. Grabowski, Słowieński poemat na tle polskim. (A. Žakelj-Ledinski: „Vilkovo“). W Krakowie 1913. Księgarnia G. Gebethnera i Sp. V. 8°. 66 str.

Redka čast je vzdrnila našega Rodoljuba Ledinskega iz pozabljenosti. Dr. T. St. Grabowski, vneti iskalec poljsko-slovanskih stikov, je posvetil A. Żakljevi pesnitvi „Vilkôvo“, objavljeni v 14. letniku *Novic* (1856, listi 65–67), obširno monografijo. V njej govori o poljski romantiki in slovanstvu, o Bleiweisu in njegovih Novicah, ki so se zanimale tudi za poljsko književnost; obširno se bavi na podlagi Marna, Glaserja in Grafenauerja z življenjem in literarnim delom Ledinskega, posebno še z imenovano pesnitvijo „Vilkôvo“, zajeto iz poljske zgodovine. Pripoveduje se v njej o knezu Martinu Sapjehi, ki ponuja Vilkovskemu raznih dragocenosti za njegov gradič, toda brezuspešno; Vilkovski ljubi in čuva svoj rodni dom s cerkvico kot relikvijo. Sapjeha se kruto maščuje: povabi Vilkovskega v Kozmin na razkošno tridnevno velikonočno pirovanje, med tem pa njegovi kozaki popolnoma razrušijo vas, cerkev in grad Vilkovo. — Pisatelj podrobno analizira junaka pesnitve v luči zgodovinskih virov, iz katerih bi naj bil zajemal naš pesnik svojo snov; kaže na Slowackega („Jan Bielecki“), Mickiewicza („Pan Tadeusz“) in Malczewskega („Marya“), ki so baje vplivali na Ledinskega. — Žal, da je ves drugi del študije, sestavljen z veliko pridnostjo, zazidan na pesek. Grabowskemu je ostalo neznano, da so hodili naši noviški pesniki po svoje motive raje med Nemce, kakor med Slovane. Kar je rekel Levstik o Koseskem, da hodi iz Trsta „na Nemce, pod koši oprtnimi diha težko, al' znamenja tujih pevcev ne tiska rad na tuje blagó“, to lahko ponovimo o našem Rodoljubu Ledinskem. Za „Razna pota“ je pokazal prof. Štrekelj pot k Heblovemu „Wegweiserju“, za „Vilkôvo“ pa dr. Viktor Hahn,¹ urednik odlične poljske revije „Pamiętnik literacki“, k baronu Fr. Gaudyju. Gaudy je v „Deutscher Musenalmanach für das Jahr 1839“, ki ga je izdal skupno z znanim pesnikom Chamisso, objavil na str. 246–254: „Des Sapieha Rache“; pozneje je izšla pesem neizpremenjena tudi v njegovih zbranih delih. Primerjajmo začetek obeh:

„In dem niedern Steinhaus von Wilkovo Steht der stolze Fürst Marcin Sapieha Mühsam schmeichlerisches Lächeln heuchelnd.	„V zidanim gradiču na Vilkôvim Je prešerno stal Martin Sapjeha, Mnogoslavni svitli knez Kozminski; Nužno se je silil v smeh perliznjen,
--	--

¹ Juliusz Słowacki, Franciszek Gaudy i Anton Žakelj (Rodoljub Ledinski). Przyczynek do historii motywów literackich. We Lwowie, 1913. Nakładem autora. (Odbitka z „Pamiętnika literackiego“ 1913, zeszyt II.) 80. 9 str.